

Pojašnjenje Odluke o izmjeni Odluke o provođenju operacija monetarne politike ("Narodne novine", br. 48/2024.) koja se primjenjuje od 6. svibnja 2024.

Odlukom o izmjeni Odluke o provođenju operacija monetarne politike (u nastavku teksta: Odluka) u nacionalnu regulativu prenose se:

- Smjernica ESB/2024/4 od 8. veljače 2024. o izmjeni Smjernice ESB/2014/60 o provedbi okvira monetarne politike Eurosustava
- Smjernica ESB/2024/5 od 8. veljače 2024. o izmjeni Smjernice ESB/2015/35 o korektivnim faktorima koji se primjenjuju u provedbi okvira monetarne politike Eurosustava i
- Smjernica ESB/2024/6 od 8. veljače 2024. o izmjeni Smjernice ESB/2014/31 o dodatnim privremenim mjerama koje se odnose na operacije refinanciranja Eurosustava i prihvatljivost instrumenata osiguranja.

Izmjene navedenih smjernica, te u skladu s tim i Odluka, obuhvaćaju tehničke i redakcijske prilagodbe u odnosu na određene aspekte operacija monetarne politike.

Jedna od takvih prilagodbi odnosi se na usklađivanje sa Smjernicom (EU) 2022/912 Europske središnje banke (ESB/2022/8), kojom se regulira sustav TARGET i kojom je izvan snage stavljena Smjernica ESB/2012/27, koja se odnosila na sustav TARGET2.

Nadalje, izmjenama su usklađene najave, raspodjele i datumi namire glavnih operacija refinanciranja i redovnih operacija dugoročnijeg refinanciranja kako bi se olakšao prijelaz između dviju vrsta operacija. Osim toga, prilagođen je i vremenski okvir redovnih operacija dugoročnijeg refinanciranja, kako bi se izbjeglo preklapanje između tih dviju vrsta operacija, a pojašnjena su i pravila zaokruživanja kamatnih stopa za redovne operacije dugoročnijeg refinanciranja, kako bi se osigurao usklađen pristup.

Dodatno su pojašnjeni određeni aspekti izdavanja dužničkih certifikata ESB-a glede identiteta njihova zakonskog izdatelja i oblika njihova izdavanja i držanja.

Također je pojašnjen i tretman referentnih kamatnih stopa u kontekstu prihvatljivosti kolaterala za potrebe operacija monetarne politike Eurosustava, posebno referentnih kamatnih stopa čiji su administratori iz Ujedinjenoga Kraljevstva. Administratori referentnih vrijednosti iz te zemlje, kao i drugi administratori referentnih vrijednosti koji se nalaze izvan Unije, trebaju se smatrati administratorima referentnih vrijednosti iz treće zemlje, a nadzirani subjekti u Uniji trebali bi upotrebljavati referentne vrijednosti koje pružaju administratori iz treće zemlje samo ako imaju ovlaštenje za upotrebu unutar Unije u skladu s Uredbom (EU) 2016/1011 Europskog parlamenta i Vijeća.

Izmjenama smjernica obuhvaćena su i pojašnjenja glede prihvatljivosti kao kolaterala obveznica vezanih uz održivost s pravom otkazivanja povećanja kuponske kamatne stope.

Usklađena su i pravila Eurosustava o prihvatljivosti kolaterala koja se primjenjuju na imovinu obuhvaćenu jamstvom, na način da se pobliže odrede slučajevi u kojima se primjenjuju odgovarajući

zahtjevi prihvatljivosti. Primjenjivost ovih zahtjeva trebala bi ovisiti o tome upotrebljava li se jamstvo za utvrđivanje usklađenosti imovine sa zahtjevima kreditne kvalitete Eurosustava.

Osigurana je i veća jasnoća ECAF-a što se tiče izvješćivanja drugih ugovornih strana o vjerojatnosti nastanka statusa neispunjavanja obveza na temelju njihove primjene pristupa zasnovanih na IRB sustavima i dostave obrazaca koje ispunjava agencija za kreditni rejting koja podnosi zahtjev za prihvaćanje kao ECAI.

S obzirom na postupno ukidanje mjera ublažavanja zahtjeva povezanih s kolateralom, koje su donesene kao odgovor na pandemiju COVID-19, Upravno vijeće odlučilo je 30. studenoga 2023. ponovno uvesti minimalni prag od 25.000 eura, koji bi trebalo zadovoljiti svako mobilizirano kreditno potraživanje kako bi bilo prihvatljivi kolateral za domaću uporabu u skladu sa Smjernicom (EU) 2015/510 (ESB/2014/60), a koji je tijekom pandemije iznosio 0 eura.

Radi poboljšanja zaštite Eurosustava od rizika povezanih s prihvaćanjem kreditnih potraživanja kao kolaterala, ako se utvrdi da postupci i sustavi koje upotrebljava druga ugovorna strana nisu više adekvatni za dostavu informacija o kreditnim potraživanjima Eurosustavu, NSB-u se dopušta poduzimanje mjera koje smatra potrebnima, npr. djelomične ili potpune privremene obustave mobilizacije kreditnih potraživanja za tu drugu ugovornu stranu, sve dok NSB ne provede novu provjeru primjerenosti postupaka i sustava.

U skladu s odlukom Upravnog vijeća od 22. lipnja 2022. u okvir za kreditnu procjenu Eurosustava uvodi se načelo visoke razine glede objavljivanja rizika klimatskih promjena u kreditnim procjenama ECAI-ja.

Kako bi se dodatno pojasnio tretman drugih ugovornih strana koje ne ispunjavaju kapitalne zahtjeve utvrđene u Uredbi (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća, tretman drugih ugovornih strana koje krše zahtjev za inicijalni kapital utvrđen u članku 93. Uredbe (EU) br. 575/2013 i odgovarajućem nacionalnom zakonodavstvu, kao i tretman drugih ugovornih strana i prihvatljive imovine koju izdaju subjekti na koje se primjenjuju mjere ograničavanja Europske unije, prilagođen je okvir za druge ugovorne strane Eurosustava. S ciljem osiguravanja transparentnosti i dosljednosti usklađeni su slučajevi neispunjavanja obveza, a poboljšani su i jednaki uvjeti.

Upravno vijeće odlučilo je 30. studenoga 2023. prekinuti prihvaćanje kratkoročnih dužničkih instrumenata koje izdaju nefinancijska društva, a koji ne ispunjavaju kriterije prihvatljivosti Eurosustava za utrživu imovinu, uz uvjet da ispunjavaju kriterije prihvatljivosti i mjere za kontrolu rizika koji zadovoljavaju minimalne standarde koje je odredilo Upravno vijeće, kao kolaterala za operacije monetarne politike Eurosustava. Pri donošenju te odluke Upravno vijeće u vezi s ovim instrumentima uzelo je u obzir sljedeće: njihov zanemarivi udio tijekom vremena u ukupnom iznosu kolaterala koji su mobilizirale druge ugovorne strane Eurosustava te specifičnu prirodu tih instrumenata, za koju se smatralo da nije u skladu s načelima dosljednosti i jednostavnosti na kojima se temelji oblikovanje okvira kolaterala Eurosustava.

Uzevši u obzir izmjene Smjernice ESB/2024/4 u pogledu slučajeva nastanka statusa neispunjavanja obveza, Odlukom su također regulirane povrede i postupanje HNB-a u slučaju povreda, ali na način prilagođen hrvatskom pravnom okviru.